

स्त्रियां ङीप् सा च द्यूय्यां टमाध्वीकृतायां
धरणिः । १० पाठभायां विश्वः १ नवसंज्ञिकायां भावप्र० ।
“वासनी शीतला लघ्वी तिक्ता दोषत्रयासृजित्”
भावप्र० । १० वसन्तकाशे कर्त्तव्यदुर्गापूजायाम् । भविष्यपु०
“मीनराशिस्थिते सूर्ये शुक्लपक्षे नराधिप ।।
सप्तमीं दशमीं यावत् पूजयेदम्बिकां सदा” भविष्यो
क्तरे “चैत्रे नाशि स्थिते पक्षे सप्तम्यादिदिनत्रये । पूज-
येद्विधिवद् दुर्गां दशम्याञ्च विषजयेत्” काविकौस्तुभ्यां
ज बाबिः “चैत्रे नाशि स्थिते पक्षे सप्तम्यादिदिनत्रये ।
पूजयेद्विधिवद् चैत्रे चैत्रे कुक्षुमैसाया । नानाविधैश्च नलिभि-
र्मेघादैर्दोषवर्जितैः । विष्णुभारतैः पार्थ । पट्टवस्त्रा-
दिभिस्तथा । एवं यः कुरुते पूर्वां वनें वनें विधानतः ।
दैव्यतान् लभते कामान् पुत्रपौत्रादिकाञ्च यः” इति ।
अत्र निरूपणदोषाद्यन्वयसङ्केतात् भविष्यपुराणवचने
मीनराशिस्थित इति मीनस्वरव्याख्यान्मन्त्रमाध्वीव-
तिधिरमम् । सौररव्याख्यात्वे कदाचित् सप्तम्यादि-
तिधिल्लभाभात् तद्वर्गे तत्कालकोपः स्यात् न
चेदापत्तिः भविष्यपुराणे सदापदोपादानात् जावालि-
वचने वनें वनें इत्युपदानाच्च नित्यत्वम् । एतद्विहितं
काविविधे । एवं जावालिषेणवचनपराङ्गे पुत्रादिरूप
फलवचनात् काव्यत्वम् । ततश्च काव्यतया पूजने कृते
प्रसङ्गाच्चित्तिविद्धि । “चित्ताटस्यान्तु चैत्रस्य पुण्येस्तत्काच
सम्भवे । अथोक्तैरपि यः कुर्यात् मन्त्रेणानेन पूज-
नम् । न तस्य जायते शोको रोगो वाप्यथ दुर्गन्तिः”
इति काविकापुराणवचनान्त् केवलामोक्त्य उक्तः ।
चैत्रमासमधिकृत्य “नवम्यां पूजयेद्दुर्गे श्रीं सहिषासुर-
मर्दिनीम् : कुक्षुमायुश्चकुरीधूपाञ्च ध्वजतपस्यैः । दम-
नैर्हरयन्तैश्च विजयास्त्रपटं लभेत्” इत्यनेन केवल-
नवमोक्त्य उक्तः । व्यवस्था तं शारदीयपूजामन्त्र-
रूपोक्ता ग्राह्या । विशेषस्तत्र बोधनप्रक्रिया नास्ति बाधि-
ताया बोधनासम्भवाम् इति प्राग्विदितम् । होमादि-
कञ्च पूर्ववञ्चो यमिति दिक् दुर्गात्सर्वविधैः । तत्काव-
पुण्यत्वात् दुर्गां च वासनीलाच्यते ।

यामयोग पु० यासेन गन्धेन योगो यत्न (सावित्र) चूषभेदे
अक्षरः । [पु० भेदि० ।

वासव पुं० । वस-वरण् । १ दिवसे वसरः । २ नागभेदे
वासव पु० वसुरेव स्वार्थे ऽण् वसूनि सन्त्यस्य वस वा ।

॥ इत्युक्ते वसोरपयत्नं स्त्री यत् उदीप्य । श्रिया समातरि

मत्स्यगन्तायाम् स्त्री हेमच० । शनिष्ठानक्षत्रे न० उद्योः
वासवदत्ता स्त्री वासवदत्तामधिकृत्य कृतो गन्धः क्षण्
षास्त्राविकायां तस्य लुक् । वासवदत्ताचरिताख्यापके
पद्मभेदे शत० । शन्द्रदत्ते त्रि० । [भेदे राजनि० ।

वाससु न० वस-आ-आदने कसि चिह्न ।। वसु कसरः २ पत्र-
वासाखण्ड न० चक्रदत्तोक्ते औपधभेदे

“तुलनामादाय वाचायाः पथेदन्त्युक्ते जले । तेन पादाव-
शेषेण पापवेदादकं भिषक् । इच्छानामभयानाम्
खण्डान्मुक्त्वा तथा शतम् । हे पथे पिप्पलीचूर्णात्
सिद्धयेते च माषिकात् । कुडवं पलमात्रम्, चातुर्जातं
सचूर्णितम् । लिप्ता विबोद्धितं खादेद्रूक्षपित्ती क्षत-
ज्वरी । काशश्चापरीतश्च यक्ष्मा च प्रपीडितः”

वासाखण्डकुशाण्डक न० चक्रदत्तोक्ते औषधभेदे

“पञ्चाशच्च पलं खिन्नं कुशाग्र्यात् प्रत्यमानतः ।
 पाद्मं पलशतं खण्डं वासाकायाढके पथेत् । सुस्ता-
 चात्नी-शुभाभागी-ल्लिखन्त्यैव कार्त्तिकैः । ऐलेयविश्व-
 पन्थाकमरिचैश्च पर्वशिकैः । पिप्पलीकुलुबश्चैव मधु-
 भार्गी प्रदापयेत् । काशं श्वासं ज्वरं हिक्कां रक्तपित्तं
 हृत्बीजकम् । हृद्रोगमन्त्रयितुञ्च पीनसञ्च व्यपोहितं”
 रामार न० वाचस्पत्यमनारम् शाक० । वाचस्पत्ये गृहे
 गृहमध्ये त्रिका० ।

वासाष्टत न० चक्रदोक्ते हतभेदे

“वासां सशस्त्रां सपलायूनां कृत्वा कषायं कसुनानि
चास्याः । प्रदाय कर्त्तुं विप्रेभ्यः हतं तत् सज्जोद्गमा
श्वे निहन्ति रक्षम्” ।

वासाद्यष्टत न० चक्रदत्तोक्ते हतभेदे

“वासां शुद्धीं लिपितं त्रायणायां यथासकम् । पक्वा
तेन कषादेव पयसा द्विगुणेन च । पिप्पलीमुच्यते ह्रीक
चन्दनोत्पलनागरेः । कल्कीकृतैश्च विपक्षेत् घृतं जीर्ण-
ज्वरापहम्” । [चणादि. ।

वासि(सी) स्त्री वच-इज् वा ङीप् । कुठारभेदे (वाचम)
वासित लि० वाच-क्त । सुतरभीकते कमरः । वाच-क्त
पृथो० । श्रुते न० भेदि० । श्चानमात्रे हेमच० । ४ खगशब्दे
विश्वः प्रकरित्वां इ स्त्रीमात्रे स्त्री कमरे पाठान्तरम्
वा गोरा० ङीप् । ७ क्वाते द्वाक्वेति च लि० धरणिः ।
वासिनी स्त्री वाचोऽप्यस्याः इति । युक्तभिष्टया
शब्दच० । [नक्षत्रे च लघादिषो० ।

वासु पु० वस-पण् । १ विष्णौ त्रिका० । २ दिग्ब्रह्मे १ पुनर्वसु-